

# Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства в ЗЗСО «Підцир'ївський ліцей»

| Рівні навчальних досягнень учнів | Бали | Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Початковий                       | 1    | Учень з допомогою вчителя може розпізнати і назвати окремі тіла природи, має уявлення про предмет, який вивчає.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                  | 2    | Учень з допомогою вчителя і користуючись підручником або робочим зошитом може знайти необхідні визначення наукових понять.                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                  | 3    | Учень з допомогою вчителя або підручника наводить приклади окремих явищ природи, фрагментарно описує їх; спостерігає за дослідами, що їх виконують інші учні.                                                                                                                                                                                                                                        |
| Середній                         | 4    | Учень з допомогою вчителя, підручника або робочого зошита відтворює незначну частину навчального матеріалу, не дотримується логіки його викладу; дає визначення окремих понять, фрагментарно характеризує явища природи; частково здійснює фенологічні спостереження, виконує прості досліди без опису їх результату.                                                                                |
|                                  | 5    | Учень з допомогою вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу на рівні тексту підручника; дає визначення окремих понять, не пояснюючи їх; здійснює фенологічні спостереження, результати окремих із них заносить до щоденника спостережень, з допомогою вчителя проводить прості досліди, намагається їх пояснити.                                                                        |
|                                  | 6    | Учень самостійно відтворює частину навчального матеріалу на рівні тексту підручника; з допомогою вчителя відповідає на окремі запитання; характеризує явища природи, у відповідях допускає помилки; здійснює фенологічні спостереження, частково робить записи їх результатів в щоденнику спостережень, з допомогою інших учнів виконує досліди, але дати їх пояснення не може.                      |
| Достатній                        | 7    | Учень самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає на окремі запитання; наводить власні приклади, розкриває властивості тіл природи, допускаючи у відповідях неточності; здійснює фенологічні спостереження, робить неповні записи в щоденнику спостережень, з допомогою вчителя проводить досліди, пояснює з окремими неточностями їх суть.                                |
|                                  | 8    | Учень самостійно відтворює навчальний матеріал; відповідає на поставлені у підручнику чи вчителем на уроці запитання, порівнює явища та тіла живої та неживої природи, встановлює відмінності між ними; здійснює фенологічні спостереження, робить записи в щоденнику спостережень, виконує досліди, пояснює їх суть.                                                                                |
|                                  | 9    | Учень демонструє достатнє засвоєння навчального матеріалу, відповідає на запитання, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; розв'язує стандартні пізнавальні завдання; здійснює фенологічні спостереження і робить повні записи в щоденнику спостережень, проводить досліди в школі та вдома, пояснює їх результати.                                                                                 |
| Високий                          | 10   | Учень вільно, усвідомлено відтворює матеріал, встановлюючи зв'язки з раніше вивченим; вільно відповідає на ускладнені запитання; аналізує і розкриває суть явищ природи, узагальнює, систематизує знання на основі вивчених закономірностей та понять; регулярно здійснює фенологічні спостереження і робить записи в щоденнику спостережень, проводить досліди, обґрунтовано пояснює їх результати. |
|                                  | 11   | Учень логічно і повно розкриває вивчений програмовий матеріал; аналізує і розкриває взаємозв'язки між живою і неживою природою на основі загальних закономірностей та зображає їх схематично; усвідомлює значення охорони навколишнього середовища;                                                                                                                                                  |

|  |    |                                                                                                                                                                                                 |
|--|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |    | ретельно виконує фенологічні спостереження і робить записи з малюнками, графіками в щоденнику спостережень, проводить дослід, зіставляє їх результати.                                          |
|  | 12 | Учень виявляє міцні й системні знання програмового матеріалу; виконує фенологічні спостереження, робить обґрунтовані записи в щоденнику спостережень, проводить дослід, оформляє їх результати. |

**Критерії оцінювання навчальних досягнень з природознавства за виконання практичної роботи**

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти                                                                                                                                                               |
|----------------------------|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Початковий                 | 1    | Був присутній на уроці, записав тему, мету практичної роботи, прилади і обладнання, але практичну роботу не виконав                                                                                                |
|                            | 2    | Приступив до виконання роботи, але не зумів її виконати і оформити результати.                                                                                                                                     |
|                            | 3    | Робота виконана з дотриманням правил техніки безпеки, але не оформлені результати роботи.                                                                                                                          |
| Середній                   | 4    | Виконано дослід з дотриманням правил безпеки, але оформлення роботи здійснено з помилками, висновок відсутній.                                                                                                     |
|                            | 5    | Практична робота виконана, проведено оформлення роботи, але в оформленні допущені помилки, не зроблені висновки.                                                                                                   |
|                            | 6    | Робота виконана відповідно до інструктажу, зроблені висновки з помилками, не проведений аналіз результатів дослідження.                                                                                            |
| Достатній                  | 7    | Практична робота виконана відповідно до інструктажу, оформлена, зроблені вірні висновки, але без аналізу результатів роботи.                                                                                       |
|                            | 8    | Практична робота виконана відповідно до інструктажу, правильно оформлена, зроблені вірні висновки, але аналіз результатів неповний.                                                                                |
|                            | 9    | Практична робота виконана відповідно до інструктажу, оформлена, зроблені висновки без акцентування на значенні цих знань в життєвих ситуаціях.                                                                     |
| Високий                    | 10   | Практична робота виконана самостійно з дотриманням всіх правил техніки безпеки. Глибокі знання теми використані в практичній діяльності, зроблені вірні висновки.                                                  |
|                            | 11   | Практична робота виконана самостійно з дотриманням всіх правил, висновки зроблені аргументовано, проведений аналіз отриманих результатів.                                                                          |
|                            | 12   | Практична робота виконана самостійно з дотриманням всіх правил техніки безпеки, усвідомлено, використані міцні знання теми для оформлення результатів проведеної роботи, проведено аналіз результатів дослідження. |

## Критерії оцінювання навчальних досягнень з природознавства за усну відповідь

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Вимоги до знань і навичок учнів. Усні відповіді.                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Початковий                 | 1    | Учень розрізняє об'єкти вивчення природи.                                                                                                                                                                                                               |
|                            | 2    | Учень з допомогою вчителя відповідає на деякі питання без розгорнутої відповіді, відповідь односкладна.                                                                                                                                                 |
|                            | 3    | Учень з допомогою вчителя дає відповідь на питання, може повторювати за вчителем вірну відповідь та знаходити відповідь у підручнику.                                                                                                                   |
| Середній                   | 4    | Учень дає відповідь на питання за допомогою вчителя, орієнтується в тексті підручника для знаходження відповіді.                                                                                                                                        |
|                            | 5    | Учень самостійно знаходить в підручнику навчальний матеріал і дає відповідь на прості питання, але не здатен узагальнювати. У відповідях є помилки.                                                                                                     |
|                            | 6    | Учень дає правильні відповіді на питання але без узагальнення. Не вміє наводити власні приклади, а відтворює приклади з підручника.                                                                                                                     |
| Достатній                  | 7    | Відповідь учня вірна, ґрунтується на знаннях про різноманіття об'єктів і явищ природи, але допущено окремі помилки, наведено лише деякі власні приклади із природного середовища.                                                                       |
|                            | 8    | Відповідь учня розгорнута, логічно викладена інформація, але має окремі неточності.                                                                                                                                                                     |
|                            | 9    | Відповідь учня підтверджує володіння вивченим матеріалом, уміння наводити власні приклади, пояснювати та висловлювати емоційно-ціннісне ставлення до природи, але відсутні знання в розв'язуванні творчих проблем.                                      |
| Високий                    | 10   | Відповідь учня підтверджує глибокі знання про різноманітні явища живої і неживої природи, учень демонструє здатність використовувати ці знання у своєму житті.                                                                                          |
|                            | 11   | Відповідь учня підтверджує міцні знання про природні явища і позитивне емоційно-ціннісне ставлення до природи, прагнення діяти в навколишньому середовищі відповідно до екологічних норм поведінки, містить елементи творчого і нестандартного підходу. |
|                            | 12   | Відповідь учня підтверджує міцні системні знання, вміння вирішувати творчі завдання та пояснювати їх, самостійно аналізувати, користуючись додатковими джерелами інформації, відповідати на проблемні питання.                                          |

## Критерії оцінювання навчального проєкту

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Початковий                 | 1    | Учень (учениця)ознайомлений з проєктною діяльністю; робота реферативного характеру без визначення мети й завдань проєкту, а також без висновків за його результатами взята з інтернет ресурсів; учень(учениця) презентує роботу лише з допомогою вчителя; робота неестетично оформлена.                                                                            |
|                            | 2    | Учень (учениця) розкриває деякі поняття із вибраної теми проєкту; робота взята з інтернет ресурсів; учень(учениця) потребує допомоги вчителя при поясненні зображень; матеріали записані з граматичними і орфографічними помилками.                                                                                                                                |
|                            | 3    | Учень (учениця) пояснює фрагментарні уявлення з теми проєкту і може відтворити окремі його частини; в роботі не визначена мета і завдання проєкту, відсутні висновки; учень ( учениця) з допомогою учителя демонструє найпростіші поняття.                                                                                                                         |
| Середній                   | 4    | Учень (учениця) знає окремі факти, що стосуються проєктної роботи; наводить під керівництвом вчителя прості приклади на підтвердження певної позиції; демонструє неповне розуміння теми.                                                                                                                                                                           |
|                            | 5    | Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює окремі частини проєкту, дає визначення основних понять; робота не містить наочних матеріалів, які б допомогли зрозуміти зміст проєкту.                                                                                                                                                                               |
|                            | 6    | Учень (учениця) відтворює матеріал з допомогою вчителя; поданий матеріал не зацікавлює інших учнів , нелогічно пов'язаний; учень(учениця) описує окремі власні спостереження                                                                                                                                                                                       |
| Достатній                  | 7    | Учень (учениця) самостійно відтворює значну частину проєктної роботи, з допомогою вчителя пояснює перебіг явищ чи процесів; вміє порівнювати та наводити приклади ; разом з учителем формулює висновки за результатами дослідження.                                                                                                                                |
|                            | 8    | Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний і теоретичний матеріал проєктної роботи; рекомендована вчителем інформація не охоплює всі головні факти і найважливіші поняття.                                                                                                                                                                                     |
|                            | 9    | Учень (учениця) виявляє розуміння основоположних теорій і фактів; наочні матеріали доповнюють зміст проєкту і відображають специфіку теми; з допомогою вчителя наводить приклади та робить висновки.                                                                                                                                                               |
| Високий                    | 10   | Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і застосовує знання у презентації, уміє аналізувати, узагальнювати й систематизувати надану інформацію, робити висновки; логічно і послідовно висвітлений матеріал обраної теми проєкту; робота належно оформлена.                                                                                                   |
|                            | 11   | Учень (учениця) володіє засвоєними знаннями і використовує їх у презентації , встановлює зв'язки між явищами; самостійно знаходить і використовує інформацію згідно з поставленим завданням; демонструє викладення матеріалу в правильній послідовності та хронологічному порядку .                                                                                |
|                            | 12   | Учень (учениця) має системні знання з предмета, аргументовано використовує їх у проєктній роботі; аналізує додаткову інформацію; демонструє повне розуміння матеріалу; презентація завершена, логічно та послідовно розміщений матеріал; робить обґрунтовані висновки з проведеного експерименту; самостійно аналізує та вносить пропозиції щодо наявної проблеми. |

## Критерії оцінювання групової роботи учнів

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Характеристика навчальних досягнень учня(учениці)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Початковий                 | 1    | Учень (учениця) спостерігає за роботою товаришів; спостерігає за процесом планування роботи групи, розподілу доручень, прийняття групового рішення                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                            | 2    | Учень (учениця) іноді виконує навчальне завдання за допомогою товаришів, рідко вступає у полілог або діалог (рідко погоджується з думкою однокласників, прислухається до їхніх порад)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                            | 3    | Учень (учениця) іноді вступає у полілог або діалог, інколи висловлює власну думку, не обґрунтовуючи її аргументами; намагається брати участь в оцінюванні роботи товаришів, однак дає необ'єктивну оцінку; часто спричинює конфлікти, не вміє знаходити вихід із конфліктної ситуації                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Середній                   | 4    | Учень (учениця) спостерігає за процесом планування роботи групи, розподілом доручень, прийняттям групового рішення та інколи бере у ньому участь; здійснює спроби (часто невдалі) звернутися за допомогою до членів групи; не завжди уважно слухає товаришів                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                            | 5    | Учень (учениця) час від часу вступає у полілог або діалог, іноді висловлює власну думку; періодично спричинює конфлікти, виявляє недостатнє вміння знаходити вихід із конфліктної ситуації; не завжди уважно слухає товаришів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                            | 6    | Учень (учениця) періодично висловлює власну думку, хоч і не зовсім вдало обґрунтовує її аргументами; часто погоджується із думкою товаришів, прислухається до окремих порад; знає етикетні формули, інколи користується ними під час співпраці у групах; періодично бере участь в оцінюванні роботи товаришів, не завжди об'єктивно їх оцінює.                                                                                                                                                                                                                    |
| Достатній                  | 7    | Учень (учениця); періодично бере участь у процесі планування роботи групи, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, часто звертається за допомогою до товаришів; періодично надає допомогу однокласникам; хоча не завжди вдало; у більшості випадків погоджується із думкою товаришів, не завжди використовує етикетні формули під час співпраці у групах; уміє слухати товариша, хоча інколи перебиває його під час спілкування; намагається не провокувати конфлікти, однак інколи їх спричинює, не завжди вміє знаходити вихід із конфліктної ситуації |
|                            | 8    | Учень (учениця) намагається у більшості випадків брати активну участь у полілозі або діалозі, процесі планування роботи групи, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, виявляє здатність до партнерської співпраці, здійснює спроби навчати товаришів; періодично бере участь в оцінюванні роботи однокласників, намагаючись об'єктивно їх оцінити; намагається не провокувати конфлікти, однак інколи їх спричинює, вміє знаходити вихід із конфліктної ситуації                                                                                        |
|                            | 9    | Учень (учениця) бере участь у активну участь у процесі планування роботи групи, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, полілозі або діалозі, висловлює власну думку й намагається її довести, використовуючи аргументи, завжди використовує етикетні формули під час співпраці у групах; уміє слухати товариша, не перебиває його під час спілкування,                                                                                                                                                                                                  |

|         |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         |    | намагається не провокувати конфлікти, завжди вміє знаходити вихід із конфліктної ситуації, бере участь в оцінюванні роботи однокласників, намагаючись об'єктивно їх оцінити; доповідає класу про результати групової роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Високий | 10 | Учень (учениця) бере активну участь у процесі планування й виконання завдання у групах, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, полілозі або діалозі; у разі потреби звертається за допомогою до товаришів, надає їм допомогу; завжди використовує етикетні формули під час співпраці у групах; уміє слухати товариша, не перебиває його під час спілкування, бере участь в оцінюванні роботи однокласників, об'єктивно їх оцінює, доповідає класу про результати групової роботи, формулює висновки                                                          |
|         | 11 | Учень (учениця) може навчати своїх товаришів, виявляючи до них повагу; систематично бере активну участь у полілозі або діалозі, уміє висловлювати власну думку, наводить аргументи для її доведення, погоджується з думкою однокласників за умови наведення аргументів; систематично користується необхідними етикетними формулами; уміє уважно слухати інших, не провокує виникнення конфлікту, докладає усіх зусиль для його залагодження у випадку виникнення; об'єктивно оцінює товаришів, доповідає класу про результати групової роботи, чітко формулює висновки |
|         | 12 | Учень (учениця) надає підтримку іншим членам групи, заохочує їх до роботи, виявляє протиріччя в аналізі явища, вдало узагальнює думки інших і просуває роботу групи вперед, вносить вдалі пропозиції, які враховує група; систематично користується необхідними етикетними формулами; уміє уважно слухати інших, докладає усіх зусиль для залагодження конфліктів у випадку їх виникнення; об'єктивно оцінює товаришів, доповідає класу про результати групової роботи, чітко формулює і аргументує висновки                                                           |

***Листок самооцінки учня під час роботи в групі***

Оціни власну роботу за поданими критеріями від 0 до 2 балів

|    |                                                                    |  |
|----|--------------------------------------------------------------------|--|
| 1. | Ви брали активну участь у роботі групи                             |  |
| 2. | Ви вносили вдалі пропозиції, які врахувала група                   |  |
| 3. | Ви надавали підтримку іншим членам групи, заохочували їх до роботи |  |
| 4. | Ви висунули цілком нову ідею, що сподобалась іншим                 |  |
| 5. | Ви вдало узагальнювали думки інших і просували роботу групи вперед |  |
| 6. | Ви доповідали класу про результати групової роботи                 |  |